

Petra Váchová – Počátky portugalského písemnictví

ÚRS, FF UK 2015, 77 stran

Posudek oponentky na diplomovou práci

Petra Váchová si za téma své diplomové práce zvolila počátky portugalského písemnictví. Vychází z prací renomovaných portugalských lingvistů, jejichž studie srovnává a komentuje. Z celkem pochopitelných důvodů nepředkládá žádné vlastní teorie, v práci však prokázala, že se v problematice dobře orientuje.

Kromě úvodu a závěru obsahuje práce dvě poměrně obsáhlé a stejně dlouhé kapitoly – Vývoj jazyka a Počátky portugalského písemnictví. Vzhledem k tomu, že hlavním tématem práce jsou počátky portugalského písemnictví, očekávala bych, že druhá kapitola bude podstatně obsáhlejší. Práci doplňuje český a anglická abstrakt.

V první kapitole se autorka obširně věnuje vývoji jazyka, zejména pak vývoji latiny a zrodu jednotlivých románských jazyků. Přehled je velmi dobře bibliograficky podložený a dobře zpracovaný, domnívám se však, že např. popisované změny ve vokalickém a konsonantickém systému galicijsko-portugalského jazyka nejsou pro téma práce příliš relevantní.

Ve druhé kapitole, rozdělené na dvě části (Neliterární a Literární texty) se pak autorka věnuje konkrétnímu jazykovému materiálu – prvním písemným dokumentům psaným v portugalském jazyce. Předkládá několik přejatých seznamů písemností s datací a uvádí některé texty s českým překladem (vzhledem k tomu, že není uveden žádný autor, domnívám se, že jde o překlad vlastní). Následuje závěr a bibliografie.

V práci jsem našla několik nepřesností faktických i jazykových, celkově je však práce obsahově i jazykově zdařilá. Konkrétní výtky nebo pochybnosti lze probrat při obhajobě, zde jen pár připomínek:

Na str. 29 se uvádí, že portugalština je mateřským jazykem 250 milionů lidí. Číslo se mi zdá vysoké vzhledem k tomu, že v portugalsky mluvících zemích v Africe je portugalština mateřským jazykem jen pro velmi malé procento lidí (od 2 do 20% v závislosti na konkrétní zemi). Také si nejsem jistá, zda se o mirandštině dá mluvit jako o portugalském dialektu.

Výhrady mám rovněž k české podobě některých zeměpisných názvů. ÚJČ AV uvádí formy macaoský nebo macajský, přídavné jméno macauský vůbec neuvádí. Správná česká forma je Mosambik, nikoliv Mozambik a v Guineji, nikoliv v Guinee.

Několik sporných bodů jsem našla i v překladu historických dokumentů. Uvádím zde jen dva příklady, překlady však nepovažuji obecně za příliš zdařilé: navrhuji přeložit spojení „*seendo sano e salvo*“ jako *jsem živ a zdráv*; nikoliv jako *jsem zdráv a v bezpečí*, ale uznávám, že to je věc názoru. Rovněž překlad „*odevdávám své tělo ctnostem sv. Salvátora*“ mi nedává příliš smysl.

Přes tyto nedostatky se domnívám, že studentka odvedla poctivou práci a výsledkem je srozumitelná a užitečná studie o počátcích portugalského písemnictví. Předkládaná práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji předběžnou klasifikaci výborně až velmi dobře v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze, dne 2. 9. 2015

PhDr. Jaroslava Jindrová, Ph.D.

oponentka